

Uchwała Nr 656/2018
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 25 października 2018 r.

w sprawie oceny programowej na kierunku *psychologia w biznesie*
prowadzonym na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy
Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu na poziomie studiów pierwszego stopnia
o profilu praktycznym

§ 1

Na podstawie art. 48a ust. 3 oraz art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2183, z późn. zm.) w związku z art. 225 ust. 3 ustawy z dnia 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1669) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, po zapoznaniu się z raportem Zespołu Oceniającego oraz stanowiskiem Uczelni, a także kierując się sprawozdaniem Zespołu nauk społecznych w zakresie nauk społecznych i prawnych, w sprawie jakości kształcenia **na kierunku *psychologia w biznesie* prowadzonym na Wydziale Finansów i Zarządzania w Bydgoszczy Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym** - wydaje ocenę:

warunkową

§ 2

Warunkowa ocena, o której mowa w § 1, została wydana zgodnie z określonymi w Statucie PKA warunkami przyznawania ocen, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów oceny programowej.

Ponieważ kryterium program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia uzyskało ocenę zadowalającą, nie zaistniały przesłanki do wydania oceny pozytywnej. Ocenę zadowalającą uzyskało także kryterium skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Pozostałe kryteria tj.: koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni, kadra prowadząca proces kształcenia, współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia, opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia, otrzymały ocenę w pełni.

Warunkową ocenę programową uzasadniają zastrzeżenia dotyczące programu kształcenia i możliwości osiągnięcia założonych efektów kształcenia.

1. Efekty kształcenia przypisane kursom oraz seminarium dyplomowemu i praktyce zawodowej są niewłaściwe z uwagi na poziom ich uszczegółowienia, a także nieadekwatność dla profilu i specyfiki kierunku studiów.

Efekty kształcenia w zakresie umiejętności przyjęte dla seminarium dyplomowego silnie akcentują ogólnoakademicki wymiar seminarium. Efekty zawarte w sylabusie dyplomowych

praktyk zawodowych zakładały aktywności typowe dla badań naukowych realizowanych na studiach o profilu ogólnoakademickim. Nie zostały ukierunkowane na diagnozę i rozwiązywanie problemów praktycznych lecz na procesy poznawcze student: zna metody pozyskiwania, gromadzenia i przetwarzania danych i informacji..., student wyszukuje, dobiera i wykorzystuje dostępne materiały i informacje.

Uczelnia podjęła działania naprawcze korygując sylabusy, oraz przedstawiła kartę przedmiotu dla praktyki zawodowej dyplomowej, w ramach której student realizuje 2 efekty z zakresu wiedzy, 2 z umiejętności i 3 kompetencji społecznych powiązane z kierunkiem studiów. Na obecnym etapie nie można dokonać oceny skuteczności przyjętych rozwiązań i ich wykorzystania na potrzeby realizacji praktyk studenckich i jednocześnie przygotowania prac dyplomowych.

2. Program kształcenia nie zapewnia liczby godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów.

Na studiach stacjonarnych dla całego programu w ramach poszczególnych przedmiotów zaplanowano za mało zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów (tylko 1440 godzin, tj. 57,8 ECTS). Przedstawione przez Uczelnię materiały, a zwłaszcza dokumentacja zajęć e-learningowych nie pozwala uznać, że kontakt z prowadzącym zajęcia w trybie e-learning obejmuje wskazaną przez Uczelnię liczbę godzin., nieprawidłowo zaliczono do tej puli praktyki zawodowe prowadzone przez opiekuna, a nie nauczyciela akademickiego. Ponadto część praktyk zalicza się na podstawie aktywności zawodowej, co wyklucza bezpośredni kontakt pomiędzy studentem i nauczycielem akademickim. Za niezasadne należy uznać także wliczanie dobrowolnych konsultacji do puli zajęć „kontaktowych”.

3. Uczelnia nie zapewnia kształcenia powiązanego z kształtowaniem praktycznych kompetencji zawodowych w wymiarze określonym w przepisach prawa.

Na studiach niestacjonarnych program studiów przewiduje, iż praca własna studenta stanowi 75-80% wartości ECTS przypisanej do danego przedmiotu np. Zachowania organizacyjne - 80% ECTS, Organizacyjne i prawne aspekty prowadzenia mediacji – 80%, Elementy teorii negocjacji - 73,3% ECTS. Analiza prac etapowych przygotowanych w ramach wymienionych przedmiotów wskazuje na przeszacowanie nakładu pracy własnej studentów, ponadto aktywność własna dokumentowana przez te prace nie stanowi potwierdzenia osiągnięcia przez studentów praktycznych umiejętności zawodowych psychologa biznesu w takim zakresie, na jaki wskazuje liczba ECTS przypisana do pracy własnej studenta. Potwierdza to również treść wielu sylabusów, ponieważ opisana w nich aktywność własna ogranicza się do lektury literatury przedmiotu i przygotowania do egzaminu (np. Finanse behawioralne, Coaching i mentoring biznesowy, Podstawy komunikacji społecznej, Psychologia zarządzania organizacją, Inicjowanie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej, Kłamstwo i jego wykrywanie, Organizacyjne i prawne aspekty prowadzenia mediacji). Tym samym na studiach niestacjonarnych nie jest spełniony wymóg nauczania powiązanego z kształtowaniem praktycznych kompetencji zawodowych i społecznych studenta (§ 4 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów (Dz. U. z 2016 r. poz.1596, z późn. zm.)).

Uczelnia przeprowadziła zmiany w kartach przedmiotów, jednakże dopiero ponowna weryfikacja pozwoli ocenić, jak zmiany te wpływają na praktykę dydaktyczną.

4. Sposób organizacji praktyki zawodowej i dyplomowej, a także ich realizacja nie zapewniają osiągnięcia celów nauczania o profilu praktycznym ani zrealizowania przypisanych praktykom efektów kształcenia.

Zdecydowana większość studentów zalicza praktykę zawodową na podstawie pracy zawodowej. Nie prowadzi się ewaluacji miejsc odbywania praktyk pod kątem możliwości osiągnięcia w nich wszystkich efektów kształcenia. Sposób dokumentowania zaliczenia jest mało precyzyjny. Dokumentacja nie zawiera śladów analizy czy dokumenty z zakresem obowiązków zawodowych studentów potwierdzają uzyskanie efektów kształcenia powiązanych z sylwetką absolwenta kierunku. Praktyka zawodowa dyplomowa (160 godzin) nie gwarantuje osiągnięcia efektów kształcenia właściwych dla profilu praktycznego, gdyż zawiera i realizuje aktywności właściwe dla klasycznego seminarium dyplomowego. Uczelnia zmodyfikowała treść praktyki dyplomowej wskazując na przeprowadzenie diagnozy problemu w przedsiębiorstwie i sugerowanie rekomendacji w środowisku pracy. Przyjęte rozwiązanie należy ocenić jako poprawiające proces dyplomowania, a nie samych praktyk zogniskowanych na realizacji określonych celów edukacyjnych.

Tym samym należy uznać, że uczelnia realnie nie oferuje studentom praktyk zawodowych w wymiarze co najmniej 3 miesięcy, co czyniłoby zadość przepisowi rozporządzenia ujętemu w § 7 ust. 1 pkt 2 lit. c.

5. Proces dyplomowania nie zapewnia osiągnięcia efektów kształcenia właściwych dla poziomu i profilu studiów, stwierdza się niski poziom prac dyplomowych oraz nieskuteczną organizację pracy studentów i nieprzydatność zajęć wspomagających seminarium. Nieskuteczny jest także nadzór opiekunów prac.

Czas przeznaczony na napisanie pracy przewidziany w programie studiów obejmuje 660 godzin na jednego studenta: 450 godzin pracy własnej, 50 godzin zajęć seminaryjnych, 160 godzin praktyki dyplomowej. Po przemnożeniu przez liczbę autorów pracy, daje to wartość 2640 godzin. Grupowy charakter pracy dyplomowej powoduje, że jej część pisana jest tylko przez jednego studenta, co oznacza, że nie wszyscy autorzy pracy dyplomowej osiągnęli zakładane efekty kształcenia. Na przykład w pracy *Marketingowe triki w branży odzieżowej, spożywczej oraz elektroniki użytkowej* napisanej przez 5 osób tylko jeden student napisał rozdział pierwszy i rozdział trzeci pracy, cztery pozostałe osoby są współautorami dwóch rozdziałów. Oznacza to, że żaden z autorów nie potwierdził osiągnięcia wszystkich częściowych kryteriów oceny pracy. Mimo to wszyscy studenci otrzymali taką samą ocenę i jest to ocena - dobry. Prace dyplomowe są na bardzo zróżnicowanym poziomie, niektóre miały wady metodyczne: np. wadliwie określony cel pracy, gdzie jako cel wskazano „ukazanie sytuacji zawodowej osób niepełnosprawnych”, inne prace cechowała nieharmonijna struktura, brak hipotez badawczych. W pracach pojawiał się język publicystyczny. Rzadko wykorzystywano narzędzia analizy statystycznej. Wnioski zawarte w niektórych pracach mają charakter ogólnikowy. Są one w małym stopniu powiązane z badaniami prowadzonymi przez autorów pracy. Tylko część z nich zawiera wnioski o charakterze aplikacyjnym. Tym samym wskazują, że nie tylko nie zostały osiągnięte efekty kształcenia przyjęte dla seminarium dyplomowego, ale także efekty dla

przedmiotów: *Metody badań w biznesie i psychologii* oraz *Statystyka*. Np. w sylabusie przedmiotu *Statystyka* przyjęto, że osiągnięte zostaną takie efekty kształcenia, jak „...zna metody analizy współzależności zjawisk”, „...potrafi zastosować, wykonać i zinterpretować wyniki analizy korelacyjno-regresyjnej dla jednostek gospodarczych”, „Student potrafi wykorzystać podstawowe pakiety statystyczno-ekonometryczne”. Ponadto prace są oceniane nieadekwatnie do ich wartości merytorycznej. Dominują oceny bardzo dobry i dobry. Pytania obowiązujące studentów na egzaminie dyplomowym dotyczą niemal wyłącznie zagadnień psychologicznych.

Uczelnia zobowiązała się do doskonalenia procesu dyplomowania m.in. poprzez szkolenia opiekunów i recenzentów w ramach obowiązujących rozwiązań koncepcyjnych.

6. Niski poziom prac etapowych oraz niewłaściwie oszacowany nakład pracy własnej studenta.

Analiza losowo wybranych **prac etapowych** wykazała, że część przedmiotowych efektów kształcenia nie jest osiągnięta. Na przykład w ramach przedmiotu *Psychologia rozwojowa* brak potwierdzenia weryfikacji efektu: „Student potrafi opracować niezbędne działania edukacyjne, wychowawcze, kulturalne, pomocowe na podstawie wiedzy o różnych sposobach funkcjonowania osób w życiu społecznym, z uwzględnieniem wiedzy na temat zaburzeń ich funkcjonowania”. Jako niewłaściwe należy wskazać próby weryfikowania umiejętności testem. Np. w ramach przedmiotu *Elementy teorii negocjacji* efekt „Student prowadzi negocjacje i mediacje z efektywnym wykorzystaniem komunikacji interpersonalnej w środowisku zróżnicowanym kulturowo” ma być weryfikowany przez test oraz kolokwium.

Nakład pracy studentów przeznaczany na przygotowanie się do zajęć (w tym prezentacji i projektów) w przypadku niektórych przedmiotów, zwłaszcza na studiach niestacjonarnych jest przeszacowany z uwagi na zakres tematyczny, grono osób przygotowujących oraz poziom opracowania (np. *Zachowania organizacyjne* - 80% ECTS, *Organizacyjne i prawne aspekty prowadzenia mediacji* – 80%, *Elementy teorii negocjacji* -73,3% ECTS).

7. Realizacja procesu kształcenia nie zapewnia osiągnięcia kompetencji językowych na wymaganym poziomie B2.

Nauczanie języka obcego na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych trwa tylko dwa semestry (drugi rok studiów) i obejmuje 16 godzin w semestrze na studiach stacjonarnych i 8 godzin w semestrze na studiach niestacjonarnych. Nauczanie języków obcych jest wspomagane metodą e-learningu. Aktywność ta szacowana jest na 30 godzin w semestrze. Łącznie daje to wymiar 76 godzin języka obcego w całym toku studiów niestacjonarnych i 92 godziny przez cały czas trwania studiów stacjonarnych. Dodatkowo w semestrze piątym studenci mają możliwość realizacji przedmiotu *Communication Skills in Business* także wyłącznie w formie e-learningu.

Uczelnia podjęła działania naprawcze w zakresie organizacji kształcenia językowego mające prowadzić do osiągnięcia wymaganego poziomu kompetencji (Centrum Języków Obcych, zwiększenie liczby godzin kontaktowych, zróżnicowane metody nauczania). Na obecnym etapie oceny jakości kształcenia, niemożliwe jest stwierdzenie, w jakim stopniu podjęte działania miałyby przynieść założone skutki.

Ocenę zadowalającą uzyskało także kryterium skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, ponieważ zastrzeżenia budzi skuteczność systemu w diagnozowaniu nieprawidłowości oraz w zarządzaniu ocenianym kierunkiem studiów, a także trwałym zapewnianiu przestrzegania przepisów prawa oraz nauczania na wymaganym poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Uczelniany system zapewnienia jakości nie jest skuteczny w diagnozowaniu poziomu prowadzonego kształcenia i nie wykorzystuje posiadanych procedur i narzędzi diagnozy, odnoszącym się do jakości prac dyplomowych i etapowych, spełniania wymogów jakościowych w zasadniczych elementach programu i realizacji toku studiów, wyceny nakładu pracy studentów, praktycznego wymiaru kształcenia, oraz koncepcji i realizacji praktyk studenckich, w szczególności dyplomowych.

§ 3

Następna ocena programowa na kierunku *psychologia w biznesie* w jednostce wymienionej w § 1 powinna nastąpić w roku akademickim **2019/2020**.

§ 4

1. Uczelnia niezadowolona z uchwały może złożyć wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy.
2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, należy kierować do Polskiej Komisji Akredytacyjnej w terminie trzydziestu dni od dnia doręczenia uchwały.

§ 5

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

- 1) Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- 2) Rektor Wyższej Szkoły Bankowej w Toruniu.

§ 6

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ


Krzysztof Diks